

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА 1

Під час виконання завдань цієї частини в бланку відповідей №1 під номером виконаного завдання (A1 – A30) поставте знак «х» у клітинку, номер якої відповідає номеру вибраної вами відповіді.

Варіант 353

Інструкція щодо виконання роботи

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 210 хв. Робота складається з трьох частин.

Частина 1 містить 30 завдань (A1 – A30). До кожного завдання дається 4 варіанти відповідей, з яких тільки один правильний.

Частина 2 складається з 8 завдань (B1 – B8). Відповіді до цих завдань ви повинні сформулювати самостійно.

Частина 3 складається з одного завдання (C1), яке передбачає написання власного висловлювання (твору).

Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А і В, та якості виконання творчої роботи.

Зичимо Вам успіху!

A1 Визначте, у якому слові буквосполучення *дж, дз* передають один звук.

- 1) надзвичайний
- 2) надзиччати
- 3) підземний
- 4) відзнака

A2 У якому рядку в усіх словах **не** відбувається зміна приголосних звуків при додаванні суфікса *-ськ-*?

- 1) Чигирин, Львів
- 2) Волга, латиш
- 3) батрак, Калуга
- 4) Золотоноша, Буг

A3 Укажіть іншомовне слово, яке є синонімом до українського слова *цілковитий*.

- 1) автентичний
- 2) абсолютний
- 3) екстраординарний
- 4) імпозантний

A4 Укажіть фразеологізм, який має значення *звільнятися від ілюзій*.

- 1) вбивати клин
- 2) гріти руки
- 3) спускатися з неба на землю
- 4) оббивати пороги

A5 Яке слово **не** має закінчення?

- 1) вільний
- 2) визволити
- 3) вольовий
- 4) воленька

A6 Яким способом утворено слово *вітерець*?

- 1) безафіксний
- 2) префіксальний
- 3) суфіксальний
- 4) префіксально-суфіксальний

A7 У якому рядку форму кличного відмінка утворено *неправильно*?

- 1) брате
- 2) пане
- 3) козаче
- 4) сине

A8 Укажіть прикметник, від якого можна утворити форми ступенів порівняння.

- 1) соколиний
- 2) бабусин
- 3) живий
- 4) красивий

A9 У якому словосполученні числівник з іменником узгоджено *неправильно*?

- 1) одні двері
- 2) чотири помідорів
- 3) п'ять моніторів
- 4) шість олівців

A10 У якому рядку обидва дієслова у 3 особі множини мають закінчення *-ать (-ять)*?

- 1) сваритися, бачити
- 2) платити, плакати
- 3) водити, чесати
- 4) колахати, сходити

A11 Укажіть, яким членом речення виступає виділене слово.

І стали тихо падати дві хмароньки ясні.

- 1) підмет
- 2) присудок
- 3) означення
- 4) обставина

A12 Укажіть вид односкладного речення «Умивали доріженьку рясними дощами».

- 1) означено-особове
- 2) неозначено-особове
- 3) узагальнено-особове
- 4) безособове

A13 Укажіть вид зв'язку між частинами речення «Тут росли колючі куці терну, шипшини та глоду, красувалися й дозрівали на вітах ламкої крушини темно-червоні ягоди, що їх у народі звать вовчими».

- 1) сурядний і безсполучниковий
- 2) підрядний і безсполучниковий
- 3) сурядний і підрядний
- 4) сурядний, підрядний і безсполучниковий

A14 У якому рядку в усіх слова пишеться м'який знак?

- 1) ател..є, купают..ся, Рад..чук
- 2) тираспол..с..кі, кол..ори, приморс..кий
- 3) матусен..ка, хочет..ся, рибал..ці
- 4) мен..ші, навчал..них, с..огодні

A15 У якому рядку в усіх словах пишеться апостроф?

- 1) тім..я, реп..ях, Кам..янка
- 2) кр..юк, під..яремний, безхмар..я
- 3) з..ясувати, пір..їна, кучер..явий
- 4) зор..яниця, Лук..ян, зв..язок

A16 У якому рядку в усіх словах пишеться префікс *при-*?

- 1) пр..земкуватий, пр..братися, пр..святий
- 2) пр..рода, пр..звище, пр..дорожній
- 3) пр..ладдя, пр..злий, пр..стол
- 4) пр..гнутися, пр..множити, пр..бій

A17 У якому рядку в усіх словах відбувається подвоєння літер?

- 1) єдин..ий, Брюс..ель, нет..о
- 2) бов..аніти, Мадон..а, без..бройний
- 3) левин..ий, височен..ий, єдин..ий
- 4) скошен..ий, електрон..ий, зіл..я

A18 У якому слові іншомовного походження на місці пропуску треба писати літеру *и*?

- 1) реж..м
- 2) істор..я
- 3) жур..
- 4) ген..альний

A19 Яке слово пишеться через дефіс?

- 1) важко/хворий
- 2) народно/поетичний
- 3) кисло/солодкий
- 4) вище/згаданий

A20 Який прислівник пишеться через дефіс?

- 1) день/у/день
- 2) з/низу
- 3) до/сьогодні
- 4) пліч/о/пліч

A21 На місці якої цифри *не треба* ставити кому в реченні?

Підвищена потужність освітлювальної апаратури (1) і оновлений смарагдовий газон (2) і скляний розсувний дах над стадіоном створюють кращі умови (3) як для футболістів (4) так і для трансляції футбольних матчів, легкоатлетичних змагань та інших турнірів.

- 1) 1
- 2) 2
- 3) 3
- 4) 4

A22 У якому реченні перед виділеним сполучником треба поставити кому (розділові знаки пропущено)?

1) На небі з хмар творилися темні хащі лісів *i* в їхньому русі й розвої вчувалась хода весни.

2) Тільки синиці посвистують *та* інколи прошелестить угорі невидима гайвороняча зграя.

3) Уже вся долина й гори блищать вогнями *i* разом з димом із землі здійсмається вгору і пісня.

4) Від лісу тягло свіжим настоєм живиці *та* долітали лунки удари сокири.

A23 Складне речення з підрядним обставинним порівняльним утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Сестра розповідала...* вибрати

1) як хвилюється в шторм море.

2) ніби в нашому садку живе сом.

3) ніби солов'їха в гаю щебетала.

4) як краще готувати великодню паску.

A24 У якому безсполучниковому реченні між його частинами треба поставити тире (розділові знаки пропущено)?

1) Продержало з тиждень морозом земля залякла як кістка.

2) Осінній вечір морозом дихав у небі місяць немов п'ятак.

3) Вечорами вже не співали дівчата не витинали гопака гармоністи.

4) Пробачайте поетам дивацтва незлі небагато поетів живе на землі.

A25 У якому реченні **неправильно** поставлено розділові знаки при звертанні?

1) І радуй вовіки, мій добрий народе, зерном і піснями всесвітні народи!

2) Я напоїти силою своєю хотів би пісню, земле ти, моя!

3) Ти знов оживаєш, надіє! Світліє душа, молодіє.

4) Умій дивитися, людино, на людей!

A26 У якому реченні **неправильно** поставлені розділові знаки при прямій мові?

1) «Не ївши легше, поївши – краще!»: істину відкрив Сковорода.

2) Не спиться Пушкіну, палючі слова лягають на папір: «У глибині в сибірських норах згадайте в каторзі мене, ваш скорбний труд у днях суворих нащадок славний спом'яне. І буде час – ясна свобода вас привітати вийде в путь і для розкутого народа брати меча вам віддадут!»

3) Стояв козак з дівчиною. «Ох, – каже, – біда! Люблю тебе, як рибоньку холодна вода».

4) Вилізла мурашка на лопух, подивилась весело навкруг: «Скільки тут повітря і тепла, я ж, дуренька, в бур'яні жила!»

Варіант 353

A27 У якому рядку допущено лексичну помилку?

1) невірний номер

2) завдати шкоди

3) переказати кошти

4) матеріальне становище

**Прочитайте текст
і виконайте завдання A28–A30; B1–B8; C1**

1) Із чого починається любов до отчого краю?.. 2) Біліє розквітла гречка, де-не-де підсинена волошками та ще жовтіла від суріпки, а над нею, а в ній зрідка прокочується бджолиний звук. 3) Гречка біліє м'яко, вона ще молода, її зеленого листя ще не торкнулася осінь своїм умілим квачиком і не визолотила його. 4) А навколо гречки вже все покошено, і блідо-жовті присадкуваті ожереди двома велетенськими крижинами застигли на стерні, її ще не витіпала негода, не зчорнила бита дощами земля, а тому вона аж світиться, аж сміється – і добрий од неї йде дух, хлібний, дух достиглого збіжжя...

5) Ген по згірку темно-зелено причаївся гайок, а самий верх згірка вільний од дерев, там, либонь, щось було засіяно, а тепер скошено, і стерня ясна, свіжа, немов ще чистішою здається вона від синього неба, що прихилилося до неї своїми широкими грудьми.

6) На все це дивишся, усе це вбираєш у себе, сповнюєшся високістю простору, що облягає тебе, і відчуваєш, що ти не в силі не любити цей рідний куток землі, що ця любов стоїть клубком у твоєму горлі й ти не годен той клубок проковтнути.

7) Звідки й коли приходить ця любов до рідної чорної землі?

8) Соняшники – мов кулі жовтого вогню, той вогонь із пелюстками, він висить на стеблах над городиною, їхнім полум'ям просякнуто зараз повітря, настрої серпневого дня, вони повертають людські голови до себе й примушують думати про них. 9) Соняшники горять на подвір'ях, за огорожами, вони повиходили до самої дороги, тут ростуть на вільному місці, і, дивлячись на них, хочеш усміхнутися, ловиш себе на тому, що зласкавів і здобрів безпричинно. 10) Соняшники піднялися **над** землею і своїм легким полум'ям неначе й тебе окрилюють підносять.

(За Є. Гуцалом)

A28 Яке з прислів'їв найбільше відповідає головній думці тексту?

1) Без кореня й полин не росте.

2) Без любові до людини немає любові до батьківщини.

3) В якому народі живеш, того звичаю і тримайся.

4) Рідна земля — мов колиска золота.

A29 До якого типу мовлення належить поданий текст?

- 1) роздум
- 2) опис з елементами роздуму
- 3) опис
- 4) розповідь

A30 Яким способом зв'язку утворено словосполучення *до отчого краю* з першого речення?

- 1) узгодження
- 2) керування
- 3) прилягання
- 4) не є словосполученням

ЧАСТИНА 2

Під час виконання завдань цієї частини запишіть вашу відповідь у бланк відповідей №1 з правої сторони від номера завдання (В1 – В8), починаючи з першої клітинки. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці. Слова або числа при перерахуванні відокремлюйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

Відповіді до завдань В1 – В3 запишіть словами

В1 До якого стилю мовлення належить текст? Слово запишіть у початковій формі.

В2 З п'ятого (5) речення випишіть слово, у якому відбувається уподібнення приголосних звуків за способом творення.

В3 Укажіть, до якої частини мови належить слово, виділене в 10 реченні. Слово запишіть в початковій формі.

Відповіді до завдань В4 – В8 запишіть цифрами

В4 Укажіть кількість займенників у четвертому (4) реченні. Відповідь запишіть цифрою.

В5 Серед речень 6-10 знайдіть те, до складу якого входить відокремлена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом. Запишіть номер цього речення.

В6 Серед речень 1-5 знайдіть складне безсполучникове речення. Укажіть його номер.

В7 Серед речень 6-10 знайдіть те, у якому допущено пунктуаційну помилку. Запишіть номер цього речення.

Варіант 353

Прочитайте уривок з рецензії, складеної до тексту, який ви аналізували, виконуючи завдання А28-А30, В1-В7. У цьому уривку розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місці пропусків цифри, які відповідають номеру терміна зі списку. Якщо ви не знаєте, яка цифра зі списку повинна бути на місці пропуску, пишіть цифру 0. Послідовність цифр у тому порядку, в якому вони записані вами у тексті рецензії на місці пропусків, запишіть у бланк відповідей №1 справа від номера завдання В8, починаючи з першої клітинки. Кожну цифру пишіть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками. Цифри, які ви наводите, відділяйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

В8 «Автор тексту розповідає читачам про красу рідної землі. Досягається це за допомогою синтаксичних засобів виразності: _____ (речення 1, 7), _____ (речення 6, 9), та тропів: _____ (не торкнулася осінь і не визолотила з 3 речення), _____ (рідний куток землі з 6 речення)».

- 1) питальні речення
- 2) прості речення
- 3) однорідні члени речення
- 4) епітет
- 5) порівняння
- 6) метафора
- 7) гіпербола
- 8) оксиморон
- 9) метонімія

ЧАСТИНА 3

Для відповіді до завдання цієї частини використовуйте бланк №2. Запишіть спочатку номер завдання С1, а потім напишіть твір.

С1 Напишіть твір-роздум на основі прочитаного тексту.

Сформулюйте позицію автора. Напишіть, чи погоджуєтесь з його точкою зору. Наведіть два-три переконливі докази, що найкраще аргументують Ваші міркування, спираючись на знання, життєвий досвід чи приклади з художньої літератури. **Сформулюйте** висновки.

Робота повинна бути написана з опорою на текст.

Обсяг твору – не менше 150 слів. Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Робота, написана без опори на текст, не оцінюється.

Твір пишіть акуратно, розбірливим почерком.